

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

Reiluuden ja kannattavuuden parantaminen ovat erittäin tärkeitä tavoitteita erityisesti alkutuottajien näkökulmasta. On erityisesti saatava reilu korvaus niille (pien)tuottajille jotka ruoantuotannon ohella panostavat ympäristölle, eläinten hyvinvoinnille ja ilmastolle parhaisiin ratkaisuihin. Eläinten hyvinvoinnin parantaminen on kiitettävä strategisena tavoitteena. Tuotantoeläinten hyvinvoinnin saaminen vähimmäistasolle edellyttää eläinten hyvinvointilaissa olevien vakavien puutteiden korjaamista (esim. broilerit, parsinaudat).

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

PK-yritykset ovat tärkeitä Suomen koko ruoka-alalle, maaseudulle ja luonnontuotteiden hyödyntämiselle.

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

Suomella on vahvaa osaamista kasviproteiinituotteiden kehittämisessä ja valmistuksessa ja ulkomailla on rajattomat markkinat näille tuotteille. Tätä tutkimus- ja kehitystyötä pitää vahvistaa ja kehittää myös uusien proteiinikasvien viljelyä sekä sienien keräystä, viljelyä ja näistä valmistettavien tuotteiden tuotantoa.

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

On hyvä, että strategiseksi tavoitteeksi on otettu tuotantoeläinten hyvinvoinnin lisääminen, mikä on myös kansalaisten enemmistölle tärkeä asia. Tällä hetkellä uudessa eläinten hyvinvointilaissa on muutamia vakavia puutteita (broileritiheys, parsinaudat), jotka on ehdottomasti korjattava, ennen kuin edes lain minimi on riittävä.

On huomattava, että käytännössä eläinten hyvinvoinnin parantaminen ja muut strategiset tavoitteet (luonto-, ilmasto- ym) eivät ole saavutettavissa, ellei lähdetä määrätietoisesti tukemaan siirtymistä kohtuukokoiseen, eettisesti ja ekologisesti kestäväan eläintuotantoon, ajamaan asteittain alas teollisinta eläintuotantoa ja lisäämään kasviproteiinien tuotantoa sekä kasvipohjaisten elintarvikkeiden kulutusta.

Kaikille tuotantoeläimille on järjestettävä mahdollisuus ulkoiluun ja märehitijöille laidunnukseen, millä voidaan turvata myös perinnemaisemien säilyminen ja edistää rikasta hyönteis- ja lintulajistoa. Tilakoon ja eläinmäärän voimakas suureneminen on ongelma, sillä se vaikeuttaa esim. eläinten yksilöllisten tarpeiden ja terveysongelmien huomioimista sekä ulkoilun ja laidunnuksen järjestämistä. Tautiepidemian sattuessa suurtila on paljon haavoittuvaisempi kuin pienemmän eläinmäärän tila. Myös suurpetojen torjunta on haastavampaa suurtilalla.

Kuluttajien tietämystä tuotantoeläinten kohtelusta ja mahdollisuuksia tehdä tiedostavia valintoja on erittäin tärkeää lisätä. Eläinten hyvinvoinnista kertovien luotettavien merkintöjen käyttöönotto ei kuitenkaan saa tarkoittaa sitä, että eläinystävällisimmin tuotetut eläintuotteet (tai kasviproteiinituotteet) ovat tavanomaisia kalliimpia ja vain varakkaimpien ulottuvilla. On koko yhteiskunnan etujen mukaista, että erilaisin tukitoimin pidetään eettisesti kestävimmin tuotetut tuotteet kohtuuhintaisina. Esimerkkejä näistä eläinten hyvinvoinnista kertovista merkinnöistä ovat Elvi (Animal Welfare Quality - Suomi edelläkävijä tässä), luomutuotteet ja luonnonlaidunliha ja -maito, sekä kananmunissa kanojen ulkoilumahdollisuudesta kertovat merkinnät.

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

Tässä haluamme kiinnittää huomiota siihen, miten pitkälle osa Suomen eläintuotannosta (esim. siipikarja ja kasvatuskalat) pyörii ulkomaisen proteiinirehun varassa. (Kuten luonnoksessa todetaan, eläintuotannon täydennysvalkuaisrehun osalta omavaraisuusaste on alle 30 %.) Tämä on täysin kestämaton tilanne huoltovarmuuden näkökulmasta ja siksi että rehuntuotannon haitalliset ympäristö- ja ilmastovaikutukset on ulkoistettu mm. Brasilian kaltaisiin maihin.

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

-

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

-

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoj

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

-

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

-

Riitta Salmi
Eläinvihreät ry